

USTAWA
z dnia 23 maja 1991 r.

o organizacjach pracodawców

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1991 r. Nr 55 poz. 235, z 1996 r. Nr 34, poz. 148, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 2000 r. Nr 60, poz. 700, Nr 107, poz. 1127, z 2001 r. Nr 100, poz. 1080, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

Art. 1.

1. Pracodawcy mają prawo tworzyć, bez uzyskania uprzedniego zezwolenia, związki według swego uznania, jak też przystępować do tych organizacji, z zastrzeżeniem stosowania się do ich statutów.
2. Pracodawcą w rozumieniu ustawy jest podmiot, o którym mowa w art. 3 Kodeksu pracy.

ust. 3 w art. 1 skreślony

Art. 2.

Związki pracodawców mają prawo tworzenia federacji i konfederacji, jak też przystępowania do nich, a każdy związek, federacja i konfederacja ma prawo do przystępowania do międzynarodowych organizacji pracodawców.

Art. 3.

Związki pracodawców, ich federacje i konfederacje są samorządne i niezależne w swej działalności statutowej od organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz innych organizacji.

Art. 4.

Związki pracodawców, ich federacje i konfederacje nie mogą podejmować działań zmierzających do ograniczenia praw pracowników do zrzeszania się w związki zawodowe oraz działań mających na celu sprawowanie kontroli nad związkami pracowników.

Art. 5.

Podstawowym zadaniem związków pracodawców, ich federacji i konfederacji jest ochrona praw i reprezentowanie interesów, w tym gospodarczych, zrzeszonych członków wobec związków zawodowych, organów władzy i administracji rządowej oraz organów samorządu terytorialnego.

Art. 6.

1. Majątek związków pracodawców, ich federacji i konfederacji powstaje ze składki członkowskiej, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności i dochodów z majątków organizacji.

ust. 2 w art. 6 skreślony

- <2. Składka na rzecz związków pracodawców, o których mowa w ust. 1, zaliczana jest w koszty uzyskania przychodu do wysokości określonej rozporządzeniem Rady Ministrów.>**

nowe brzmienie ust. 2 w art. 6 wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia powołania pierwszego składu Komisji (Dz.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1080)

Rozdział 2**Tworzenie związków pracodawców****Art. 7.**

1. Związek pracodawców powstaje z mocy uchwały o jego założeniu, podjętej na zgromadzeniu założycielskim przez co najmniej 10 pracodawców.
2. Decyzje dotyczące członkostwa pracodawcy będącego osobą prawną w organizacji pracodawców podejmuje organ upoważniony do składania oświadczeń woli w jej imieniu.
3. Zgromadzenie założycielskie, które podjęło uchwałę o założeniu związku pracodawców, uchwała statut i wybiera komitet założycielski w liczbie co najmniej 3 osób.

Art. 8.

1. Statut związku pracodawców powinien zawierać w szczególności:
 - 1) nazwę związku, siedzibę oraz terytorialny zakres działania,
 - 2) organy związku, zakres ich uprawnień, tryb ich wyboru i odwołania oraz okres kadencji,
 - 3) podstawowe cele i zadania związku oraz sposoby i formy ich realizacji,
 - 4) sposób nabywania i utraty członkostwa,
 - 5) prawa i obowiązki członków,
 - 6) sposób reprezentowania związku oraz osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu związku,
 - 7) zasady dokonywania zmian statutu, rozwiązywania związku i przeznaczenie jego majątku w razie likwidacji,
 - 8) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich.
2. Związki, które zamierzają tworzyć terenowe jednostki organizacyjne, określają w statucie strukturę organizacyjną i zasady tworzenia tych jednostek.

Art. 9.

1. Związek pracodawców podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.
2. Jeżeli komitet założycielski nie złoży w terminie 30 dni od dnia założenia związku wniosku o rejestrację, uchwała o utworzeniu związku traci moc.

Art. 10.

Związek pracodawców nabywa osobowość prawną z dniem zarejestrowania.

Art. 11.

1. Związek pracodawców zawiadamia niezwłocznie sąd o zmianie statutu. Zmiana wchodzi w życie z upływem 14 dni od dnia zawiadomienia, jeżeli sąd nie zgłosił zastrzeżeń co do jej zgodności z prawem.
2. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, sąd zawiadamia o nich związek pracodawców i wyznacza rozprawę dla ich rozpatrzenia w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia przez związek o zmianie statutu.

ust. 3 w art. 11 skreślony

Art. 12.

1. Sąd skreśla związek pracodawców z Krajowego Rejestru Sądowego, gdy:
 - 1) wskazany w statucie organ podjął uchwałę o rozwiązaniu związku,
 - 2) liczba członków związku utrzymuje się poniżej 10 pracodawców przez okres dłuższy niż 3 miesiące.
2. Okoliczności wskazane w ust. 1 sąd stwierdza z urzędu lub na wniosek związku pracodawców.

ust. 3 w art. 12 skreślony

Art. 13.

1. Sprawy dotyczące rejestracji związku pracodawców są rozpatrywane w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.
2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, sąd rozpatruje w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

ust. 3 w art. 13 skreślony

Art. 14.

Przepisy art. 7-13 stosuje się odpowiednio do federacji i konfederacji wymienionych w art. 2, z tym że:

- 1) liczba założycieli tych organizacji nie może być mniejsza niż trzy,
- 3) sąd skreśla organizacje z Krajowego Rejestru Sądowego, gdy liczba członków utrzymuje się poniżej trzech przez okres dłuższy niż trzy miesiące.

pkt 2 w art. 14 skreślony

Rozdział 3**Uprawnienia organizacji pracodawców****Art. 15.**

Związki pracodawców, ich federacje i konfederacje mają prawo uchwalania swych statutów i regulaminów wewnętrznych, swobodnego wybierania swych przedstawicieli, powoływania zarządów oraz układania programów działania.

Art. 16.

1. Organizacja pracodawców, reprezentatywna w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „ustawą o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych”, ma prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie praw i interesów związków pracodawców. Nie dotyczy to założeń projektu budżetu państwa oraz projektu ustawy budżetowej, których opiniowanie regulują odrębne przepisy.
2. Organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego są obowiązane zapewnić organizacjom pracodawców wykonywanie uprawnień, o których mowa w ust. 1, na równych prawach ze związkami zawodowymi.

Art. 16¹.

1. Organizacja pracodawców reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, ma prawo opiniowania dokumentów konsultacyjnych Unii Europejskiej, w szczególności białych ksiąg, zielonych ksiąg i komunikatów, oraz projektów aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie objętym zadaniami związków pracodawców.
2. Organy władzy i administracji państwowej kierują dokumenty konsultacyjne Unii Europejskiej oraz projekty aktów prawnych Unii Europejskiej, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii.
3. Dokumenty konsultacyjne Unii Europejskiej oraz projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, organy władzy i administracji państwowej przekazują na odpowiedni adres elektroniczny, wskazany przez właściwy organ statutowy związku.

Art. 16².

1. Organizacja pracodawców, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, ma prawo występowania z wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw objętych zadaniami organizacji pracodawców.
2. Wnioski dotyczące ustaw organizacja kieruje do posłów lub organów mających prawo inicjatywy ustawodawczej, a wnioski dotyczące innych aktów prawnych - do organów uprawnionych do ich wydania.
3. Organ państwowy, do którego został skierowany wniosek, jest obowiązany, w terminie 30 dni, przedstawić organizacji pracodawców swoje stanowisko, a w razie negatywnego stanowiska - także jego uzasadnienie.

Art. 17.

Związki pracodawców uczestniczą, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w prowadzeniu rokowań zbiorowych, w zawieraniu układów zbiorowych pracy oraz innych porozumień w zakresie objętym ich zadaniami statutowymi.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

Art. 18.

1. Dochód z działalności gospodarczej prowadzonej przez związki pracodawców oraz federacje i konfederacje służy realizacji ich zadań statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między ich członków.
2. Związki pracodawców, ich federacje i konfederacje korzystają ze zwolnień podatkowych przewidzianych dla stowarzyszeń.

Rozdział 4**Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy****Art. 19.**

1. Sąd rejestrowy w razie stwierdzenia, że dany organ związku pracodawców prowadzi działalność sprzeczną z ustawą, wyznacza termin co najmniej 14 dni do dostosowania działalności tego organu do obowiązującego prawa. Postępowanie wszczyna się na wniosek właściwego prokuratora wojewódzkiego.
2. W razie bezskutecznego upływu terminu przewidzianego w ust. 1, sąd rejestrowy może:
 - 1) orzec grzywnę indywidualnie nakładaną na członków danego organu związku,
 - 2) wyznaczyć władzom związku termin przeprowadzenia nowych wyborów do organu związku wymienionego w ust. 1, pod rygorem zawieszenia działalności tego organu.
3. Jeżeli środki określone w ust. 2 okażą się bezskuteczne, sąd rejestrowy, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, orzeka o skreśleniu związku pracodawców z Krajowego Rejestru Sądowego. Od tego orzeczenia przysługuje apelacja.
4. Do spraw, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się odpowiednio art. 13.
5. Związek skreślony prawomocnym orzeczeniem z Krajowego Rejestru Sądowego jest obowiązany niezwłocznie zaprzestać swej działalności, a w terminie najpóźniej trzech miesięcy od uprawomocnienia się tego orzeczenia dokonać swojej likwidacji w sposób przewidziany w statucie.
6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do federacji i konfederacji wymienionych w art. 2.

Rozdział 5**Przepisy przejściowe i końcowe****Art. 20.**

1. Organizacje zrzeszające pracodawców na podstawie dotychczasowych przepisów mogą stać się, po dostosowaniu swych statutów do przepisów ustawy i po spełnieniu wymagań przewidzianych w ustawie, organizacjami pracodawców w rozumieniu art. 1 ust. 2 lub art. 2.
2. Do czasu powstania na podstawie przepisów ustawy ogólnokrajowej reprezentacji pracodawców, nie dłużej jednak niż do dnia 30 września 1991 r., prawa i in-

teresy pracodawców polskich w stosunkach międzynarodowych reprezentuje
Konfederacja Pracodawców Polskich.

Art. 21.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.